

**VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA
DUJŲ IR ELEKTROS DEPARTAMENTAS
DUJŲ SKYRIUS**

Teikti Komisijos posėdžiui
Komisijos narys
Vygantas Vaitkus
Komisijos narys
Žilvinas Klimka
Komisijos pirmininkė
Diana Korsakaitė

2014-10-29

**PAŽYMA
DĖL AKCINĖS BENDROVĖS „AMBER GRID“ GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO
KAINOS VIRŠUTINĖS RIBOS KOREGAVIMO 2015 METAMS**

2014 m. spalio 29 d. Nr. O5-310
Vilnius

Bendrosios nuostatos

Atsižvelgdama į tai, kad 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinančio Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005, preambulės 19 punkte ir 13 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog nustatant tarifus (kainas) perdavimo sistemos naudotojams turi būti taikomas įleidimo ir išleidimo taškų (*angl. entry-exit*) kainodaros modelio principas bei vadovaudamasi Gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio metodinėmis gairėmis, patvirtintomis Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) 2014 m. rugpjūčio 7 d. nutarimu Nr. O3-765 (toliau – Gairės), Komisija 2014 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. O3-839 pakeitė Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2013 m. rugsėjo 13 d. nutarimu Nr. O3-367 (toliau – Metodika). Vadovaujantis pakeista Metodika, nuo 2015 m. perdavimo veikloje kainos viršutinė riba nustatoma ir koreguojama pajėgumų vienetui bei pradedamas taikyti įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelis, numatantis, kad Komisija kainų viršutines ribas nustato ir jas koreguoja perdavimo sistemos įleidimo ir išleidimo taškuose, kurie yra nustatomi:

1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:
 - 1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje (toliau – SGDT įleidimo taškas);
 - 1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų įleidimo taškas);
 - 1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje (toliau – Kotlovkos įleidimo taškas).
2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:
 - 2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:
 - 2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos

apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje (toliau – Kiemėnų išleidimo taškas);

2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje (toliau – Šakių išleidimo taškas).

2.2. Vidinis išleidimo taškas – Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos sujungimo taškai su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis ir Lietuvos vartotojų sistemomis, kurios tiesiogiai prijungtos prie Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, atitinkantis vieną išleidimo tašką visiems šalies perdavimo sistemos naudotojams.

Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo (toliau – GDI) 9 straipsnio 15 dalis nustato, kad viršutinės gamtinių dujų perdavimo kainų ribos Komisijos sprendimu gali būti koreguojamos pasikeitus infliacijos lygiui, importuojamų (atgabenamų) dujų kainoms, mokesčiams, dujų kiekiui, teisės aktų reikalavimams, dujų įmonėms įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas, dujų įmonėms nukrypus nuo Komisijos patvirtintose kainų viršutinių ribų skaičiavimo metodikose nustatytų rodiklių, tačiau ne dažniau kaip kartą per metus

Gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinės ribas AB „Amber Grid“ penkerių metų laikotarpiui nuo 2014 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. Komisija nustatė 2013 m. spalio 11 d. nutarimu Nr. O3-444. Perdavimo kainų viršutinių kainų koregavimui AB „Amber Grid“ duomenis pateikė 2014 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 7-302-1343, 2014 m. rugsėjo 17 d. raštu Nr. 7-302-1423, 2014 m. spalio 10 d. raštu Nr. 7-302-1538, 2014 m. spalio 14 d. raštu Nr. 7-302-1550.

Dujų skyrius, įgyvendindamas įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį, vadovaudamasis Metodikos nuostatomis, įvertino koregavimo koeficientų įtaką ir pakoregavo AB „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo pajamų lygį 2015 m. bei, įvertinęs perdavimo veiklos planuojamus užsakyti ilgalaikius pajėgumus, nustatė pakoreguotas kainų viršutinės ribas įleidimo ir išleidimo taškuose 2015 m.

Gamtinių dujų perdavimo veiklos investicijų programa

AB „Amber Grid“ patikslino 2014-2018 m. perdavimo veiklos investicijų programos 2014-2015 metus. Iš pateiktų duomenų matyti, kad bendrovė 2014 m. planuoja investuoti 13,9 mln. Lt daugiau negu anksčiau prognozavo, o 2015 metais 16,97 mln. Lt mažiau negu prognozavo 2013 m. Pagrindinis investicijų programos pasikeitimas 2014-2015 metais yra magistralinio dujotiekio Klaipėda-Kuršėnai antrosios gijos investicijų persiskirstymas tarp metų: 2014 m. planuojamos didesnės, o atitinkamai – 2015 m. mažesnės 16,78 mln. Lt investicijos.

Perdavimo veiklos pajamų lygio 2015 m. nustatymas

Kiekio pokyčio koregavimo koeficientas

AB „Amber Grid“ 2014-2018 metų reguliavimo periodu buvo nustatytas perdavimo paslaugos transportavimo kiekis 2 715 mln. m³. Bendrovė, teikdama duomenis perdavimo kainos viršutinės ribos koregavimui 2015 metams, nurodė, kad įvertinus 2014 m. rugsėjo mėnesio atliktą klientų apklausą, 2014 m. perdavimo tinklais planuojama transportuoti 2 460,748 mln. m³, t.y. 9,36 proc. mažesnę kiekį. Be to, AB „Amber Grid“ 2014-2018 metų reguliavimo periodu prognozuoti perdavimo sistemos pajėgumai 13 317 tūkst. m³/per parą/per metus, o faktiškai užsakyti ilgalaikiai perdavimo sistemos pajėgumai 2014 m. buvo 12 561,2 tūkst. m³/per parą/per metus, t. y. 5,7 proc. mažesni.

Remiantis Metodikos 19.1 punkte nustatyta kiekio koregavimo koeficiento formule, suskaičiuojamas kiekio koregavimo koeficientas lygus:

$$I_{pq,2015}=(2\,715 - 2\,460,748)/2\,715*0,3+(13\,317-12\,561)/13\,317*0,7=0,0678$$

Dėl dujų kiekio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2015 metams didėja 9 213,46 tūkst. Lt.

Infliacijos koregavimo koeficientas

Sąnaudų koregavimas dėl infliacijos koeficiento įvertina infliacijos poveikį bei Komisijos nustatytų sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokytį.

AB „Amber Grid“ reguliavimo periodo 2014 metams buvo nustatytos sąnaudos be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų lygios 31 415,50 tūkst. Lt, o 2015 metams - 32 850,50 tūkst. Lt.

Pagal Statistikos departamento skelbiamą informaciją, metinė infliacija 2014 m. liepos mėn., palyginus su 2013 m. liepos mėn., buvo lygi 0,3 proc. Vadovaujantis Metodikos nuostatomis, kurios skatina dujų įmones nuolat efektyvinti reguliuojamos veiklos rodiklius, Statistikos departamento paskelbta metinė infliacija yra mažinama efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus pusei metinės infliacijos, tačiau ne didesnis negu 3 proc. Nustatytas perdavimo veiklos pajamų lygis 2014 metams nurodytas 2013 m. spalio 11 d. pažymoje Nr. O5-360 ir yra lygus 135 847 tūkst. Lt.

Atsižvelgiant į tai, infliacijos koregavimo koeficientas skaičiuojamas:

$$I_{inf,2015}=31\,415,50/135\,847*(32\,850,50*(1+(0,3-0,15)/100)/31\,415,50-1)=0,01093$$

Dėl infliacijos ir sąnaudų be nusidėvėjimo (amortizacijos), darbo užmokesčio, sąnaudų technologinėms reikmėms ir mokesčių sąnaudų pokyčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2015 metams didėja 1 484,3 tūkst. Lt.

Investicijų koregavimo koeficientas

Investicijų koregavimo koeficientas (I_{inv}) įvertina gamtinių dujų įmonės sąnaudų pokytį, įgyvendinus ilgalaikėje veiklos programoje numatytas ir su Komisija suderintas investicijas.

AB „Amber Grid“ reguliavimo periodo 2014 metams buvo įvertintos 29 169,8 tūkst. Lt nusidėvėjimo sąnaudos ir 4 563,80 tūkst. Lt mokesčių sąnaudos.

Vadovaujantis Metodikos 12.2 punkto nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos įvertinamos pagal metų, kuriems nustatoma kainų viršutinė riba, pradžiai esančių atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą, planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymus, perleidimus. Bendrovė nurodė, kad vadovaujantis Metodikos nuostatomis, nusidėvėjimo sąnaudos 2015 m. sudarys 31 143 tūkst. Lt.

Vadovaujantis Metodikos 12.5 punktu, mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš kainų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) kainos viršutinė riba, planuojamas investicijas. Bendrovė nurodė, kad 2015 m. planuojamos mokesčių sąnaudos 4 982,2 tūkst. Lt.

Įvertinus nusidėvėjimo ir mokesčių sąnaudas 2015 metams, skaičiuojamas investicijų koregavimo koeficientas:

$$I_{inv2015}=(29\,169,8+4\,563,8)/135\,847*((31\,143+4\,982,2)/(29\,169,8+4\,563,8)-1)=0,01761$$

Dėl investicijų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2015 didėja 2 391,6 tūkst. Lt.

Investicijų grąžos koregavimo koeficientas

Investicijų grąžos koregavimo koeficientas (I_{ROI}) įvertina investicijų grąžos pokyčius dėl atitinkamai paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertės (RAB) pasikeitimo.

Nustatant investicijų grąžos sumą AB „Amber Grid“ reguliavimo periodo 2014 metams buvo įvertinta ekonomiškai pagrįsta reguliuojamos veiklos turto vertė 534,274 mln. Lt. Įvertinus investicijų grąžos normą 7,09 proc., buvo suskaičiuota investicijų grąža – 37 880 tūkst. Lt, kuri mažinama papildomai gamtinių dujų perdavimui iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją priskirtina investicijų grąžos suma 205,4 tūkst. Lt, suskaičiuota vadovaujantis 2013 m. spalio 11 d. Komisijos pažyma O5-360 ir 2014 m. yra 37 674,7 tūkst. Lt.

AB „Amber Grid“ nurodė, kad 2014 m. gruodžio 31 d. ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė yra lygi 619,192 mln. Lt, t.y. 84,92 mln. Lt didesnė negu 2013 m. gruodžio 31 d.

1 lentelė. Perdavimo veiklos ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė 2014 m. gruodžio 31 d.

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	Perdavimo veikla
			2014.12.31
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 2014 gruodžio 31 d.(2+3-4-5+6-7-8-9)	tūkst. Lt	619.192
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 2014 m. sausio 1 d.	„-“	655.559
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 2014 m.	„-“	113.076
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 2014 m.	„-“	34.563
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 2014 m. gruodžio 31 d.	„-“	
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 2014 m. gruodžio 31 d.	„-“	20.815
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė balansinė vertė 2014 m. gruodžio 31 d.	„-“	130.186
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	„-“	
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 2014 m. gruodžio 31 d.	„-“	776
9.	Nebaigtos statybos vertė 2014 m. gruodžio 31 d.	„-“	4.732

Pagrindinė pokyčio priežastis yra strateginio projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda – Kiemėnai pajėgumų didinimas“ investicijos atliktos 2014 m. – 79,4 mln. Lt. Šis projektas remiantis Europos Komisijos 2013 m. spalio 14 d. priimtu Reglamentu Nr. 1391/2013, iš dalies keičiančiu 347/2013 Reglamentą, yra įtrauktas į Bendro intereso projektų sąrašą. Šių investicijų suma įvertinama, vadovaujantis Metodikos 12.9.3 punktu, kuriame numatyta, kad ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertėje yra įvertinta strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir

Europinės energetikos politikos tikslų, nebaigtą statyba. Atsižvelgiant į tai, ir įvertinus AB „Amber Grid“ nustatytą investicijų gražos normą 7,09 proc., 2015 m. investicijų graža sudaro $619,192 \cdot 0,0709 = 43\,900,7$ tūkst. Lt.

Įvertinus investicijų gražos pokytį, skaičiuojamas investicijų gražos koregavimo koeficientas:

$$I_{ROI,2015} = 37\,674,7 / 135\,847 \cdot (43\,900,7 / 37\,674,7 - 1) = 0,045832$$

Dėl investicijų gražos koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2015 metams didėja 6 226,09 tūkst. Lt.

Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas

Gamtinių dujų technologinėms reikmėms sąnaudų koregavimo koeficientas ($I_{tech, t+1}$) įvertina technologinėms reikmėms prognozuojamas sąnaudas t+1-aisiais kainų reguliavimo metais, įvertinus Komisijos nustatytus gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekius ir prognozuojamą dujų kainą.

AB „Amber Grid“ reguliavimo periodo 2014 metams buvo nustatytas gamtinių dujų kiekis technologinėms reikmėms 9 090,71 tūkst. m³ ir 10 971 tūkst. Lt sąnaudos. Remiantis Metodikos nuostatomis, skaičiuojant technologinių sąnaudų koregavimo koeficientą vertinamas Komisijos nustatytas gamtinių dujų technologinėms reikmėms kiekis. Bendrovė pateikė, kad prognozuojama gamtinių dujų įsigijimo kaina 2015 m. sudarys 956,5 Lt/tūkst. m³. Atsižvelgiant į tai, 2015 m. sąnaudos technologinėms reikmėms sudarys 8 695,26 tūkst. Lt.

Įvertinus sąnaudų technologinėms reikmėms pagrįstumą, skaičiuojamas technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas:

$$I_{tech,2015} = 10\,971 / 135\,847 \cdot (8695,26 / 10\,971 - 1) = -0,01675$$

Dėl technologinių sąnaudų koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis 2015 metams mažėja 2 275,74 tūkst. Lt.

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas

Nenumatytų pasikeitimų koeficientas įvertina gamtinių dujų įmonės pajamų nuokrypį nuo numatytų rodiklių, t. y. nuokrypį tarp kainų viršutinių ribų nustatymo metu planuotų būtinųjų sąnaudų ir faktinių pajamų, įvertinus gamtinių dujų įmonės papildomą veiklą ir (arba) nenumatytus rinkos pokyčius.

AB „Amber Grid“ skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą vertinama:

1) 2014 m. gautos 6 284 tūkst. Lt pajamos už pertraukiamus pajėgumus ir ilgalaikių pajėgumų viršijimą;

2) 2014 m. pajamos už perdavimo sistemos balansavimą 14,4 tūkst. Lt;

3) 2014 m. patirtos 1063 tūkst. Lt techninio balansavimo sąnaudos;

4) 2014 m. 1135 tūkst. Lt mažesnės technologinės sąnaudos, suskaičiuotos, įvertinus skirtumą tarp laukiamos faktinės gamtinių dujų kainos 2014 m. 1082 Lt/tūkst. m³ ir prognozuotos 1206,87 Lt/tūkst. m³, remiantis 2013 m. spalio 11 d. Komisijos pažyma O5-360, t.y. beveik 10 proc. mažesnės. 2014 m. faktinės technologinės sąnaudos dėl 2014 m. faktinio gamtinių dujų kiekio

technologinėms reikmėms pokyčio skirtumo nuo prognozuoto bus įvertintos koreguojant kainos viršutinė riba 2016 m. turint galutinius duomenis.

Bendra 6370 tūkst. Lt suma yra mažinamas 2015 m. pajamų lygis, skaičiuojant nenumatytų pasikeitimų koeficientą:

$$I_{nk} = -6\,370 / 135\,847 = -0,04689$$

Dėl nenumatytų pasikeitimo koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis mažėja 6370 tūkst. Lt.

Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas

Koregavimo koeficientas (X_{t+1}), atspindintis nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius: pasikeitus mokesčiams, ekonomikos ir darbo rinkos tendencijoms (Finansų ministerijos skelbiamiems ateinančių vienerių metų vidutinio darbo užmokesčio pokyčiams), teisės aktų reikalavimams ir kt.

AB „Amber Grid“ reguliavimo periodo 2014 metams buvo nustatytos 18 206 tūkst. Lt darbo užmokesčio sąnaudos, 5643,9 tūkst. Lt privalomojo socialinio draudimo sąnaudos ir 36,4 tūkst. Lt garantinio fondo įmokų sąnaudos. Vadovaujantis Metodikos 12.4.2 punktu, darbo užmokesčio sąnaudos įvertinamos Finansų ministerijos skelbiamu ateinančių vienerių metų prognozuojamu vidutiniu darbo užmokesčio pokyčiu, įvertinus efektyvumo rodiklį, kuris yra lygus pusei prognozuojamos metinės infliacijos dydžio, tačiau ne didesnis nei 3 proc. Remiantis Finansų ministerijos 2014 m. rugsėjo mėn. makroekonominių rodiklių projekcija vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio indeksas 2015 m. 105,8, o suderinto vartotojų kainų indekso pokytis (vidutinis metinis) – 1,2 proc., kuris įvertinus efektyvumo rodiklį yra lygus 0,6 proc. Atsižvelgiant į tai, darbo užmokesčio sąnaudos 2015 metams gali būti įvertintos 5,2 proc. augimu.

Bendrovė Komisijai pateikė įvertinti 2013 m. spalio 11 d. Komisijos pažymyje Nr. O5-360 nustatytas sąnaudas 2015 metams, t.y. 19 099,7 tūkst. Lt darbo užmokesčio sąnaudos, 5 920,9 tūkst. Lt privalomojo socialinio draudimo sąnaudos, 38,2 tūkst. Lt garantinio fondo įmokų sąnaudos. Šios sąnaudos palyginus su 2014 metais didėja 4,9 proc., kuris neviršija pagal Finansų ministerijos skelbiamas projekcijas numatyto augimo 5,2 proc.

Įvertinus darbo užmokesčio sąnaudų pokyčio pagrįstumą, skaičiuojamas nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas:

$$X_{2015} = 23886,4 / 135\,847 * (25\,058,8 / 23\,886,4 - 1) = 0,00863$$

Dėl nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksnių pokyčius atspindinčio koregavimo koeficiento AB „Amber Grid“ perdavimo pajamų lygis didėja 1 172,4 tūkst. Lt.

Pakoreguotas perdavimo veiklos pajamų lygis 2015 m.

Įvertinus perdavimo veiklos koregavimo koeficientus, suskaičiuojamas bendras korekcijos koeficientas:

2 lentelė. Koregavimo koeficientai 2015 metams.

Kiekio pokyčio koregavimo koeficientas	$I_{pq,2015}$	0,0678
Infliacijos koregavimo koeficientas	$I_{inf,2015}$	0,0109

Investicijų koregavimo koeficientas	$I_{inv,2015}$	0,0176
Investicijų gražos koregavimo koeficientas	$I_{ROI,2015}$	0,0458
Technologinių sąnaudų koregavimo koeficientas	$I_{tech,2015}$	-0,0168
Nenumatytų pasikeitimų koeficientas	$I_{nk,2015}$	-0,0469
Nuo įmonės veiklos nepriklausančių veiksmų pokyčius atspindintis koregavimo koeficientas	X_{2015}	0,0086
Perdavimo veiklos koregavimo koeficientas 2015 m.	$K_{p,2015}$	1,0872

Įvertinus koregavimo koeficientų įtaką, perdavimo veiklos pajamų lygis 2015 metams be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją nustatomas:

$$Paj_{2015} = 135\,847 * 1,0872 = 147\,689 \text{ tūkst. Lt}$$

2015 m. perdavimo veiklos be gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygis, palyginus su 2014 metais, didėja 8,72 proc. Pagrindinė pokyčio priežastis 9,3 proc. mažesni nei planuoti perduodami gamtinių dujų kiekiai.

Atsižvelgiant į tai, kad nuo 2015 m. pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį kiekvienam dujų įleidimo į perdavimo sistemą ir dujų išleidimo iš perdavimo sistemos taškui bus nustatoma atskira kaina, gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją perdavimas taip pat turi būti integruota įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelio dalis, atspindinti perdavimo sistemos operatoriaus, vykdančią šią veiklą, patiriamas sąnaudas. Reglamento (EB) Nr. 715/2009 preambulės 19 punktą ir 13 straipsnio 1 dalis, nustatydamos bendruosius naudojimosi tinklais tarifų nustatymo principus, kartu sukuria pareigą visoms valstybėms narėms užtikrinti, jog jų teritorijoje sukurta perdavimo sistema veiktų pagal Reglamente (EB) Nr. 715/2009 nustatytus reikalavimus. Dėl to kyla poreikis nustatyti, jog naujojo kainodaros modelio taikymo tikslais gamtinių dujų perdavimas iš trečiosios šalies į trečiąją šalį yra prilyginamas perdavimo veiklai.

Vadovaujantis Metodikos 12.9.2.3.6 nuostata, numatančia, kad investicijoms, susijusioms su gamtinių dujų perdavimu iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją, kuris iki įleidimo ir išleidimo taškų modelio įgyvendinimo perdavimo sistemai buvo nereguliuojama, gražos norma nustatoma, užtikrinant šių investicijų, atliktų iki reguliavimo įvedimo, atsipirkimą investicijų atsipirkimo laikotarpiui, AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 10 d. raštu Nr. 7-302-1538 pateikė 2015 m. planuojamą gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygį, užtikrinantį investicijų, atliktų iki įleidimo ir išleidimo kainodaros modelio įgyvendinimo atsipirkimą – 39 053 tūkst. Lt. Atsižvelgiant į tai, nustatomas bendras perdavimo veiklos pajamų lygis 2015 m.:

$$Paj_{2015+gamtinių\ dujų\ perdavimas\ iš\ trečiosios\ šalies\ į\ trečiąją\ šalį} = 147\,689 + 39\,053 = 186\,742 \text{ tūkst. Lt}$$

Perdavimo veiklos pajamų lygis 2015 m. kartu su gamtinių dujų perdavimu iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygiu yra lygus 186 742 tūkst. Lt.

Pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų 2015 metams pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį

Vadovaujantis Metodikos 17.8 punktu, metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš įleidimo taškų (AAR_{ENx}) ir metinė leistina perdavimo veiklos pajamų iš išleidimo taškų (AAR_{ENy})

suma turi būti lygi metinėms leistinoms perdavimo veiklos pajamoms (AAR). Metinės leistinos perdavimo veiklos pajamoms (AAR) 2015 metams yra lygios 186 742 tūkst. Lt.

AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 14 d. raštu Nr. 7-302-1550 pateikė dujotiekių segmentų informaciją su jiems priskirtomis 51 939,6 tūkst. Lt tiesioginėmis sąnaudomis bei prognozuojamus įleidimo ir išleidimo taškų pajėgumus 2015 m.

3 lentelė. Planuojami užsakyti pajėgumai 2014 m. ir 2015 m.

	Planuojami užsakyti pajėgumai tūkst. m ³ per parą per metus		Planuojami užsakyti pajėgumai MWh per parą per metus	
	2014 m.	2015 m.	2014 m.	2015 m.
Klaipėdos įleidimo taške	0	1471	0,00	15.293,99
Kotlovkos įleidimo taške	23 817	20 983	247.625,35	218.160,25
Vidiniame išleidimo taške	13 317	11 954	138.456,85	124.285,74
Šakių išleidimo taške	10 500	10 500	109.168,50	109.168,50

Metodikos 18 punktą numato, kad įleidimo ir išleidimo taškuose kainų viršutinės ribos koreguojamos bendru koeficientu, o kiekvienas įleidimo ir išleidimo taškas individualiai pagal planuojamus 2015 m. pajėgumus. Atsižvelgiant į tai, įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modeliu paskirstomos pakoreguotas 2015 m. leistinas pajamų lygis įleidimo ir išleidimo taškams.

Remiantis Metodikos 17.2 punktu, sudaroma ir skaičiuojama įleidimo ir išleidimo taškų matrica. Sąnaudos vienam dujų energijos vienetui yra skaičiuojamos visoms gamtinių dujų perdavimo Lietuvos perdavimo sistema tarp konkrečių įleidimo ir išleidimo taškų kombinacijoms, atsižvelgiant į galimą mažiausių sąnaudų maršrutą sistemoje. Tuomet skaičiuojamos preliminarios įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos, naudojant mažiausių kvadratų metodą, minimizuojant skirtumą tarp visų įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinių ribų bei sąnaudų 1 tūkst. m³ dujų tarp šių taškų perduoti, tokiu būdu padalinant įleidimo ir išleidimo taškams tiesiogines su dujotiekio segmentais susijusias sąnaudas 51 939,6 tūkst. Lt. Vadovaujantis Metodikos 17.4 punkto nuostatomis bei siekiant sudaryti prielaidas naujų tiekėjų atėjimui, gamtinių dujų rinkos plėtrai, efektyviam alternatyvių gamtinių dujų tiekimo šaltinių naudojimui, skaičiuojant kainų viršutinės ribas įleidimo ir išleidimo taškams yra nustatoma 20/80 leistino metinio pajamų lygio padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija, reiškianti, kad kainų viršutinės ribos įleidimo taškuose turi padengti 20 proc. nustatyto pajamų lygio, o išleidimo taškuose – 80 proc. pajamų lygio.

Suskaičiuotos preliminarios įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribos įvertina tik tiesiogiai dujotiekio segmentui priskirtas sąnaudas. Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriui leistinių pajamų susigrąžinimą, netiesioginės sąnaudos pridedamos prie dujotiekių segmentų sąnaudų preliminarių kainų viršutinių ribų standartizavimo metu. Standartizuojant preliminaras įleidimo ir išleidimo taškų kainų viršutinės ribas naudojamas standartizavimo daugiklis, kuris nurodo santykį tarp metinio leistino pajamų lygio palyginus su pajamų lygiu, kuris būtų surenkamas taikant preliminaras kainų viršutinės ribas įleidimo ir išleidimo taškuose. Standartizavimo daugiklis skaičiuojamas pagal Metodikos 17.5 punkto formulę ir yra lygus:

$$nf=186742/51939,6=3,595.$$

Be to, pagal Metodikos 17.9 punkto nuostatas, jei tam tikrame įleidimo arba išleidimo taške prognozuojami užsakyti pajėgumai lygūs 0, Komisija gali priimti sprendimą tokiame taške nustatyti kainos viršutinę ribą lygią mažiausiai kainos viršutinei ribai, suskaičiuotai remiantis Metodikos nuostatomis, iš atitinkamai kituose įleidimo arba išleidimo taškuose nustatytų kainų viršutinių ribų.

Tokiu atveju įleidimo arba išleidimo taškui nėra priskiriama leistinių metinių perdavimo veiklos pajamų dalis. Atitinkamai, Kiemėnų įleidimo ir išleidimo taškui priskiriamų pajamų dalis yra lygi 0.

Taip pat pažymėtina, kad vadovaujantis Metodikos 12.9.2.3.6 nuostata, numatančia, kad investicijoms, susijusioms su gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją veikla, kuri iki įleidimo-išleidimo taškų modelio įgyvendinimo perdavimo sistemai buvo nereguliuojama, gražos norma nustatoma, užtikrinant šių investicijų, atliktų iki reguliavimo įvedimo, atsipirkimą investicijų atsipirkimo laikotarpiui, AB „Amber Grid“ 2014 m. spalio 10 d. raštu Nr. 7-302-1538 pateikė 2015 m. planuojamą gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį per Lietuvos Respublikos teritoriją pajamų lygį, užtikrinantį investicijų, atliktų iki įleidimo išleidimo kainodaros modelio įgyvendinimo atsipirkimą – 39 053 tūkst. Lt.

Be to, pagal 2014 m. spalio 13 d. Komisijos nutarimo Nr. O3-839 3 punktą 17.1.1.1 punkte nurodyto gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taško (Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje) viršutinė kainos riba 2015 metais yra lygi nuliui, todėl ir šiam įleidimo taškui priskirtinas pajamų lygis 2015 m. yra lygus 0.

Įvertinus Metodikos ir 2014 m. spalio 13 d. Komisijos nutarimo Nr. O3-839 nuostatas, suskaičiuojamas leistinas pajamų lygis ir kainų viršutinės ribos kiekviename įleidimo ir išleidimo taške pateikiamas 4 lentelėje:

4 lentelė. 2015 m. pajamų lygio paskirstymas tarp įleidimo ir išleidimo taškų pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį.

	Įleidimo taškai			Išleidimo taškai			Iš viso
	SGDT	Kiemėnų	Kotlovkos	Kiemėnų	Šakių	Vidinis išleidimo taškas	
Pajamų lygis 2015 m., tūkst. Lt	0,0	0,0	37.348,42	0,0	20.363,7	129.030	186.742
Pajamų lygio dalis, proc.	0,00	0,00	20,00	0,00	10,90	69,10	100

Perdavimo veiklos pajamų lygio padengimo dalys, suskaičiuotos pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį, gali būti koreguojamos, įvertinus Europos Komisijos priimto Suderintų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodekso nuostatas bei kitų teisės aktų pasikeitimus ar kompetentingos Europos Sąjungos institucijos išvadą.

Kainų viršutinių ribų įleidimo ir išleidimo taškuose nustatymas 2015 metams

Įvertinus pajamų paskirstymą tarp įleidimo ir išleidimo taškų ir Bendrovės pateiktus planuojamus pajėgumus, suskaičiuojamos kainų viršutinės ribos kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui 2015 m. Atsižvelgiant į tai, kad Kiemėnų įleidimo ir išleidimo taške AB „Amber Grid“ nurodė, kad pajėgumų užsakyti neplanuojama, vadovaujantis Metodikos 17.9 punktu, tokiam taške nustatoma kainos viršutinė riba lygi mažiausiai kainos viršutinei ribai, suskaičiuotai remiantis Metodikos nuostatomis, iš atitinkamai kituose įleidimo arba išleidimo taškuose nustatytų kainų viršutinių ribų.

Dujų skyriaus suskaičiuotos kainų viršutinės ribos įleidimo ir išleidimo taškams 2015 m. pateikiamos 5 lentelėje.

5 lentelė. Perdavimo veiklos pakoreguotos kainų viršutinės ribos 2015 metams.

	SGDT įleidimo	Kotlovkos įleidimo	Šakių išleidimo	Vidinis išleidimo	Kiemėnų įleidimo ir	Iš viso

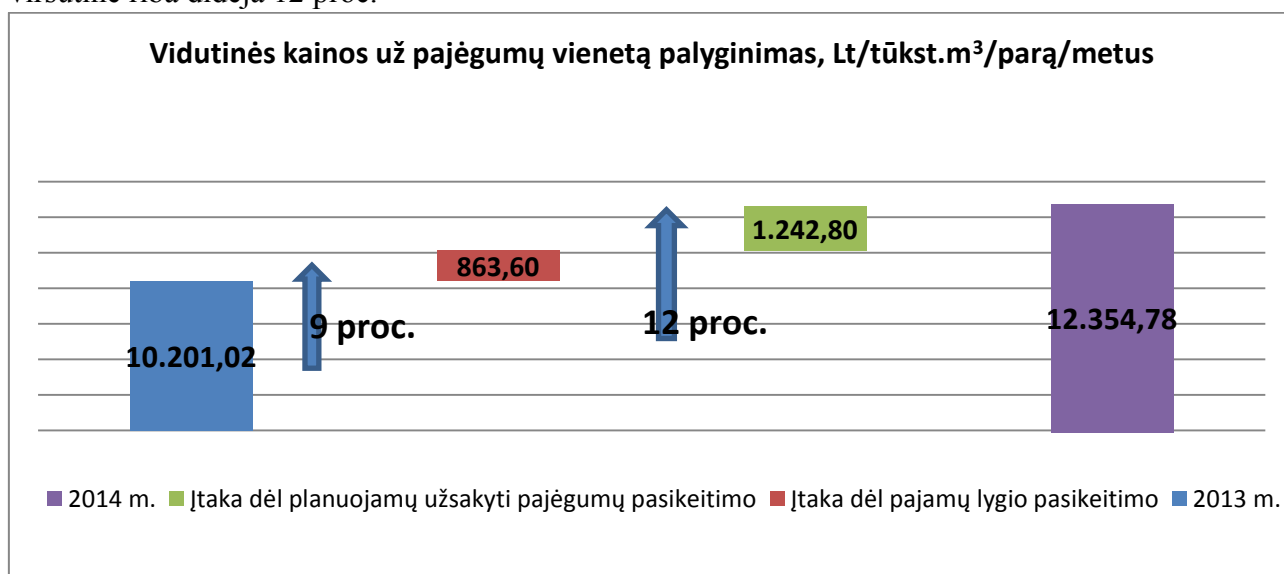
	taškas	taškas	taškas	taškas	išleidimo taškas	
Priskirtas pajamų lygis, tūkst. Lt	0,00	37.348,42	20.363,7	129.030	0,00	186.742,08
Pajėgumai 2014 tūkst. m ³ per parą per metus		23817	10500	13317	0	23817
Pajėgumai 2015 tūkst. m ³ per parą per metus	1471	20983	10500	11954	0	22454
Kainos viršutinė riba 2015 metams, Lt/tūkst. m³/parą/metus	0	1779,9	1939,4	10793,9	1779,9	8316,7
Kainos viršutinė riba 2015 metams, Lt/MWh/parą/metus		171,20	186,53	1038,17	171,20	799,91
Kainos viršutinė riba Eur/MWh per parą per metus	0	49,58	54,02	300,68	49,58	231,67

Siekiant palyginti perdavimo veiklos vidaus vartotojų 2015 m. siūlomas nustatyti kainų viršutinės ribas su 2014 m. galiojančiomis, išskaičiuojama vidutinė pajėgumų kaina.

7 lentelė. Perdavimo sistemos pajėgumų vidutinės kainos palyginimas

	2014	2015	Pokytis, proc.
Pajamų lygis priskirtinas vidaus vartojimo taškams, tūkst. Lt	135 847	147 689	8,72
Vidutinė kaina už pajėgumų vienetą, Lt/tūkst./m³/parą/metus	10 201,0	12 354,8	21,11

Pažymėtina, kad įleidimo ir išleidimo taškų modelio įgyvendinimas neturi įtakos kainos viršutinių ribų pasikeitimui, nes neįtakoja leistinų pajamų lygio, o jį perskirsto tarp įleidimo ir išleidimo taškų. Kaip matyti iš 7 lentelės, vidutinė kaina už pajėgumų vienetą 2015 metais Lietuvos perdavimo sistemos vidinio taško vartotojams didėja 21 proc. Šį padidėjimą lemia 8,7 proc. didesnis 2015 metų pajamų lygis, kurio pasikeitimą daugiausiai įtakojo 2014 m. laukiamas 9,3 proc. mažesnis transportuotinas kiekis, investicijų gražos augimas dėl strateginio projekto „Magistralinio dujotiekio Klaipėda – Kiemėnai pajėgumų didinimas“ investicijų atliktų 2014 m. – 79,4 mln. Lt sumos, ir 10,2 proc. mažesni 2015 metams planuojami užsakyti pajėgumai, dėl ko vidutinė kainos viršutinė riba didėja 12 proc.

2 pav. Perdavimo sistemos vidaus vartotojų vidutinės kainos už pajėgumų vienetą palyginimas

Vadovaudamasis GDĮ 9 straipsniu, Metodika, Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-245

bei atsižvelgdamas į AB „Amber Grid“ 2014 m. rugpjūčio 29 d. raštu Nr. 7-302-1343, 2014 m. rugsėjo 17 d. raštu Nr. 7-302-1423, 2014 m. spalio 10 d. raštu Nr. 7-302-1538, 2014 m. spalio 14 d. raštu Nr. 7-302-1550 pateiktą informaciją, Dujų skyrius siūlo Komisijai pritarti pateiktam nutarimo projektui ir nustatyti:

1. Pakoreguotas ir pagal įleidimo ir išleidimo taškų kainodaros modelį suskaičiuotas perdavimo veiklos kainų viršutinės ribas 2015 m. :

1.1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose:

1.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su suskystintų gamtinių dujų terminalo jungtimi Klaipėdoje – 0 Lt/MWh/parą/metus arba 0 Eur/MWh/parą/metus;

1.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 171,20 Lt/MWh/parą/metus arba 49,58 Eur/MWh/parą/metus ;

1.1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Baltarusijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje – 171,20 Lt/MWh/parą/metus arba 49,58 Eur/MWh/parą/metus.

1.2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose:

1.2.1. Išoriniuose išleidimo taškuose:

1.2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje – 171,20 Lt/MWh/parą/metus arba 49,58 Eur/MWh/parą/metus;

1.2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje – 186,53 Lt/MWh/parą/metus arba 54,02 Eur/MWh/parą/metus.

1.2.2. Vidiniame išleidimo taške – 1038,17 Lt/MWh/parą/metus arba 300,68 Eur/MWh/parą/metus.

PRIDEDAMA. Nutarimo „Dėl akcinės bendrovės „Amber Grid“ gamtinių dujų perdavimo kainų viršutinių ribų koregavimo 2015 metams“, 2 lapai.

Dujų ir elektros departamento direktorius

Renatas Pocius

Dujų skyriaus vedėja

Jurga Baršauskienė

Dujų skyriaus patarėja

Eglė Paipolienė

Į posėdį kviečiami:

1. Lietuvos Respublikos energetikos ministerija
2. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
3. Lietuvos dujų asociacija

4. Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija
5. Lietuvos pramonininkų konfederacija
6. AB „Amber Grid“
7. AB „Achema“